

کلیات مدیریت منابع انسانی

حسن خسروی - سارا خسروی

انتشارات مشق شب

۱۳۹۶

سرشناسه	:	خسروی، حسن، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	:	کلیات مدیریت منابع انسانی / حسن خسروی، سارا خسروی.
مشخصات نشر	:	تهران: مشق شب، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	:	۲۹۲ ص: مصور، جدول.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۸۹۲۰-۰۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیپا
موضوع	:	نیروی انسانی -- مدیریت
موضوع	:	Manpower planning
موضوع	:	کارکنان -- مدیریت
موضوع	:	Personnel management
موضوع	:	نیروی انسانی -- برنامه‌ریزی
موضوع	:	Manpower policy
شناسه افزوده	:	خسروی، سارا، ۱۳۷۱ -
رده بندی کنگره	:	HF۵۵۴۹/۵ : ۵۱۳۹۶خ ن ۹
رده بندی دیویی	:	۶۵۸/۳۰
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۰ : ۸۹۲

مؤسسه انتشاراتی مشق شب

ناشر: انتشارات مشق شب

نام کتاب: کلیات مدیریت منابع انسانی

نویسنده: حسن خسروی، سارا خسروی

نظارت بر امور اجرایی: رضا هوشمند

طراح جلد و صفحه آرا: گروه مشق شب

قیمت: ۳۳۰۰۰ تومان

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۲۰-۰۳-۸

شماره تماس جهت مشاوره و آموزش: ۰۹۱۲-۲۱۷۴۳۸۳

نشانی: تهران، میدان انقلاب، ابتدای خیابان قدس،

ساختمان آنا تول فرانس، (شماره ۳) واحد ۱۱

تلفن تماس: ۱۷ - ۶۶۹۶۲۵۱۶ نمابر: ۶۶۴۸۸۸۲۰

www.mashgheshabpub.ir

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹	مقدمه- از نیروی انسانی تا سرمایه انسانی
۱۳	مدیریت منابع انسانی چیست؟
۱۳۷	مدیریت استراتژیک منابع انسانی
۱۵۴	جهانی شدن و مدیریت منابع انسانی
۱۶۳	ارزیابی عملکرد
۱۷۹	what is human resources management?
۲۱۸	اصطلاحات مهم کاربردی و مهم حوزه مدیریت منابع انسانی

● مقدمه نویسنده

از نیروی انسانی تا سرمایه انسانی

what is human resources management?

مدیریت منابع انسانی چیست؟

سازمان به عنوان یک ساختار فیزیکی، به خودی خود و فی نفسه، چیزی جز یک مشت آهن و آجر و مصالح نیست. آنچه که به این مدیریت فیزیکی، هویت و ارزش می بخشد، همانا انسان هایی هستند که به عنوان کارمند و مدیر یا به تعبیر کلی تر «کارکنانی» می باشند که در آن مشغول به کارند. فلذا از این روست که کارکنان خوب و شایسته، موجب ایجاد ارزش افزوده برای سازمان شده و آن را تبدیل به یک برند و نامی معتبر می کنند.

انسان، جانشین خداوند در زمین بوده و خداوند در قرآن کریم، انسان را محترم و مکرم شمرده است: «لقد کرمنا بنی آدم». یعنی: ما آدمیزاد را (به وسیله بخشیدن انس، اراده، اختیار، نیروی پندار و گفتار و ...) گرامی داشته و انسان را بر اکثر مخلوقات دیگر برتری داده ایم. (سور اسفا آیه ۷۰)

سیر مطالعه و نوع نگاه به انسان تا قبل از وقوع انقلاب صنعتی در اروپا شاهد اهمیت و جایگاه انسان داشته و دارد. انسان موجودی اجتماعی و ارتباطی، دو ساحتی (مادی و معنوی)، خردمند و تکامل یافته تر و اثرگذارتر از سایر موجودات، همواره منشا مطالعات و پژوهش های گوناگون بود. انسان با وقوع انقلاب صنعتی، ماشین به عنوان کمک حال و بعضی، رقیب انسان مطرح شد. با ایجاد کارخانجات مختلف تولیدی و صنعتی، دیگر نیاز به این بود تا نسبت به گذشته برای انسان ها قوانین و مقررات کار و اتحادیه و سندیکا و ... تعریف و فراهم سازی شود. تیلور، پدر مدیریت علمی با به کارگیری سیستم های تشویقی و انگیزشی عمدتاً مبتنی بر پاداش های مادی و پولی سعی کرد تا در عصر خود از انسان، بهره برداری بیشتری در راستای سودآوری بیشتر ارکان صنعت و تولید داشته باشد. در مکتب تیلوریسم یک شعار جالب وجود داشت: کارگر شاد، کارگر مولد است. از این رو هر چقدر به انسان از جهت مادی و انگیزشی و پاداش، بیشتر توجه شود،

او شاداب‌تر و خوشنودتر خواهد بود. در آن زمان زور بازوی افراد، تنومندی و قدرت بدنی، بیشتر حرف اول را می‌زد و مطرح بود. از این رو به کار و نقش انسان در اصطلاح می‌گفتند: نیروی انسانی. رفته رفته تکنولوژی، زندگی را راحت‌تر کرد. مثلاً در سیستم‌های اداری، زمانی برای ورود و خروج کارکنان، دفاتر حضور و غیاب، عریض و طویلی وجود داشت که با آمدن ساعت‌های کارت زنی دیجیتال، بساط آن دفاتر برچیده شد و فرصت‌های بیشتری برای بهره‌وری از انسان‌ها فراهم شد و بدین ترتیب به نیروی انسانی، منابع انسانی اطلاق شد، چرا که دیگر افراد می‌توانستند به مدد وجود رایانه و ماشین‌های دیجیتالی، فرصت تفکر، نوآوری و سرعت بیشتری پیدا کرده و هوشیارتر و آگاهانه‌تر رفتار و عمل کنند. این بود که نیروی انسانی و جایگاه انسان از موضع زور بازو به موضع تفکر، عقل و ذهن منتقل شد و اصطلاح منابع انسانی ظهور یافت. در بیست سال گذشته نیز سرعت تغییر و تحولات اجتماعی، اقتصادی و تکنولوژیکی نسبت به نیم قرن گذشته بیشتر شد تا حدی که منابع انسانی برای نقش‌آفرینی ارج و قرب بیشتری پیدا کرده‌اند، زیرا شرط بقا در عرصه پرفراز و نشیب رقابت‌های داخلی و بین‌المللی باعث شد تا سازمان‌ها و شرکت‌ها به دنبال انسان‌هایی با ویژگی‌های ممتازتر، منحصربه‌فردتر بروند. از این رو نیروی انسانی پربروز و منابع انسانی دیروز دیگر به عنوان سرمایه نگریسته شد و عبارت سرمایه انسانی پا به عرصه سازمان‌ها گذاشت. ویژگی مهم سرمایه، آن است که علاوه بر حفظ و حراست از آن، بایستی آن را در جهت موفقیت و ماندگاری در دنیای کسب و کار افزایش داد. برای داشتن سرمایه انسانی خوب و کارآمد باید با طرح و برنامه مناسب و چشم‌اندازی بلند مدت و عقلایی، فرصت‌ها، تهدیدها را به خوبی شناسایی کرد. به آموزش، جانشین پروری، تربیت مدیران کارآزموده و حرفه‌ای همت گمارد. در واقع امروزه صدور خدمات فنی مهندسی از مصادیق بارز توجه به انسان به عنوان یک سرمایه در محیط کسب و کار است. همچنین راز شرکت‌های موفق و خوشنام، همواره این بوده که انسان‌های بزرگوار و انجمن‌ها به عنوان مدیر در خود داشته‌اند که مهم‌ترین دارایی شرکت به حساب می‌آمده‌اند و البته پرداختن به ویژگی‌ها و ذکر نام آنها از حوصله این نوشتار خارج بوده و آنقدر زنگی‌نامه و آثار مکتوب این سرمایه‌های انسانی موفق زیاد است و منتشر شده که نیازی به ارائه مستندات در این مجال کوتاه نیست.

رشته‌های مدیریت به خصوص مدیریت دولتی بیشترین سروکار را با مقوله منابع انسانی دارند، از این رو

با بررسی و مطالعه منابع داخلی و خارجی بر آن شدیم تا کتاب مختصری را در باب مدیریت منابع انسانی برای مطالعه و آگاهی بیشتر علاقه‌مندان به این حوزه فراهم آوریم. مثل همیشه انتشارات مشق شب با مدیریت فوق‌العاده صبور و مهربان آن جناب آقای رضا هوشمند، دست ما را در این زمینه گرفته و برای تهیه این اثر کمک حالمان شدند. کتاب حاضر مخصوصاً به دو زبان انگلیسی و فارسی تهیه و تنظیم شده است. نخست با این هدف که زبان تخصصی و حرفه‌ای خوانندگان و دانشجویان این عرصه بدین ترتیب قدری قوی‌تر شود و چشم خواننده با مفاهیم لاتین نیز بیشتر مأنوس و درگیر موضوع باشد و دیگر اینکه صد البته برای درس زبان تخصصی رشته‌های مدیریت این بخش از کتاب بسیار مفید است و دیگر آنکه در زمینه مدیریت منابع انسانی، هر یک آنچه را که یک علاقه‌مند به این حوزه باید بداند، ما گردآوری کرده‌ایم که این خود به نفع بیشتر موضوع کمک خواهد کرد. به هر حال برگ سبزی است تحفه درویش و امیدواریم دوستان خواننده با مطالعه دقیق کتاب علاوه بر راهنمایی ما در جهت رفع نواقص، دستمایه‌ای داشته باشند برای موفقیت هر چه بیشتر در امر اداره امور انسان‌ها به عنوان یک دارایی و سرمایه ارزشمند. مجدداً از انتشارات مشق شب و تیم همکاران، لایزال و علاقه‌مند و زحمتکش آن صمیمانه تقدیر و سپاس داشته و برای همه کسانی که دغدغه آگاهی‌بخشی به جامعه را دارند بهترین‌ها را آرزو می‌کنیم.

حسن خسروی - سارا خسروی

سال ۱۳۹۰